

Suunnittelujohtaja

17.4.2008

4

HANKEPÄÄTÖS JOKERI 2 -LINJAN EDELLYTTÄMÄN TUNNELIN TO-
TEUTTAMISESTA PALOHEINÄSTÄ KUNINKAANTAMMEEN

HKL

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 28.9.2005 asettanut tavoitteek-
si joukkoliikenteen nopeuttamisen sekä joukkoliikenteen kulkumuoto-
osuuden kasvattamisen. Kulkumuoto-osuuden osalta tavoitteena on
poikittaisliikenteessä nostaa joukkoliikenteen osuus 13 %:sta 17 %:iin
vuoteen 2012 mennessä. Tavoitteen toteutumiseen vaikuttavista toi-
menpiteistä vastaavat Helsingissä liikennelaitos ja kaupunkisuunnitte-
luvirasto.

Poikittaisen joukkoliikenteen kehittämiseksi on vuoden 2004 jälkeen li-
sätty tarjontaa Helsingin sisäisille poikittaislinjoille yli 30 %:lla ja perus-
tettu seudulliset linjat Jokeri 550 ja Tiedelinja 506. Lisäksi poikittaislin-
joille on lisätty liikennevaloetuksia. Poikittaisliikenteessä henkilöauto-
liikenteen kasvu on kuitenkin niin voimakasta, että tehdyt toimenpiteet
ovat tavoitteisiin nähden riittämättömiä. Joukkoliikenteen kulkumuoto-
osuus on poikittaisliikenteessä laskenut 13 %:sta 10,8 %:iin (vuonna
2007), kun keskustaan suuntautuvassa liikenteessä joukkoliikenteen
osuus on 62,7 %.

Jokeri 2 -bussilinjan (Vuosaari – Kontula – Malmi – Paloheinä – Kunin-
kaantammi – Myyrmäki) perustaminen on vuonna 2007 valmistuneen
Helsingin poikittaisen joukkoliikenteen kehittämissuunnitelman mukaan
tehokkain yksittäinen toimenpide, jolla vaikutetaan poikittaisen joukko-
liikenteen kulkumuoto-osuuteen. Linjan toteuttaminen edellyttää bus-
si-liikennetunnelin rakentamista keskuspuiston ali Paloheinästä Kunin-
kaantammeen. Tunnelin toteuttaminen mahdollistaa Jokeri 2 –linjan li-
säksi myös muiden joukkoliikennelinjojen (esim. linja 66A ja uusi linja
Kruunuvuorenranta – Myyrmäki) kehittämisen. Tunneli toimisi myös pe-
lastusajoneuvojen yhteytenä.

Pääkaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnitelmaan (PLJ2007) Jo-
keri 2 –linjan edellyttämät katuinvestoinnit sisältyvät ensimmäisen kau-
den (2008 – 2015) hankkeena. Merkittävin linjan edellyttämä katuinves-
tointi on Keskuspuiston alittava tunneli. Muita toimenpiteitä ovat mm.
Kuusmiehentien parantaminen ja liikennevaloetuuksien toteuttaminen.

Liikennelaitos, kaupunkisuunnitteluvirasto, kiinteistövirasto, liikuntavirasto ja rakennusvirasto ovat yhteistyössä laatineet hankesuunnitelman Keskuspuiston alittavasta tunnelista (liitteet 1 ja 2).

Pelastuslaitokselta on saatu lausunto. Bussiliikennetunnelin osalta kustannusarvio on 28 milj. euroa sisältäen myös hätäpoistumistunnelin.

Yhteiskuntataloudellisen laskelman perusteella tunnelin mahdollistamat joukkoliikenteen kehittämistoimenpiteet tuottavat 7,6 milj. euron vuotuiset hyödyt. Joukkoliikenteen käyttö kasvaa vuosittain noin 930 000:lla matkalla. 30 vuoden laskenta-ajalla joukkoliikennetunnelin hyöty-kustannussuhde olisi noin 4,1, mikäli Jokeri 2 -linjan edellyttämiä muita kehittämistoimenpiteitä ei lasketa hankkeen kustannuksiksi. Muita toimenpiteitä ovat mm. Kuusmiehentien parantaminen, mahdollisten joukkoliikennekaistojen toteuttaminen Vanhalle Tuusulanväylälle ja pysäkkien parantaminen. Nämä toimenpiteet, joista joukkoliikenteen lisäksi pääsääntöisesti hyötyvät myös henkilöauto- ja kevyt liikenne, tulisivat tulevaisuudessa todennäköisesti tehtäviksi ilman Jokeri 2 -hankettakin, mutta Jokeri 2 aikaistaa toimenpiteiden toteutusta. Vaikka näiden toimenpiteiden kustannukset jyvitetäisiin Jokeri 2 -hankkeelle, olisi hanke kannattava. Jokeri 2 -linjan ja muiden tunnelia käyttävien joukkoliikennelinjojen hyödyt perustelisivat tunneli-investoinnin lisäksi 80 milj. euron investoinnit ennen kuin kokonaiskustannukset kasvaisivat hyötyjä suuremmiksi.

Tunnelin suunnittelussa maisema- ja ympäristönäkökulmiin on kiinnitetty erityistä huomiota, koska tunneli kulkee arvokkaan Keskuspuiston ali. Tunnelin suuaukot ja pelastustiejärjestelyt on suunniteltu niin korkeatasoisesti, että tunnelin vaikutukset Keskuspuistoon jäävät hyvin vähäisiksi. Paloheinässä tunnelin toteuttaminen mahdollistaa liikunta- ja ulkoilukäytössä olevan ympäristön kehittämisen. Keskuspuiston saavutettavuutta ja siten sen virkistysarvoa tunnelin mahdollistamat liikenneyhteydet parantavat.

Tunnelin toteuttamisen jatkovalmistelu edellyttää hankepäätöstä. Kokoluokaltaan 28 milj. euron hankkeesta päättävä elin on kaupunginvaltuusto. Hankepäätöksen myötä käynnistettävät kaavoitus- ja rakennuslupaprosessit valmistuvat vuoden 2009 loppuun mennessä, mikäli hankepäätös tehdään kesäkuussa 2008. Tämä aikataulu mahdollistaisi tunnelin rakentamisen parhaimmillaan vuosina 2010 – 2011, jolloin

joukkoliikenne uudessa tunnelissa alkaisi vuonna 2012. Kaupunginvaltuuston tulisikin tehdä hankepäätös joukkoliikennetunnelin toteuttamisesta siten, että tunnelin rakentamiseen osoitetaan yhteensä 28 milj. euroa vuosille 2010 ja 2011 (vuoden 2008 maaliskuun kustannustasossa). Kustannuksista arviolta 16 milj. euroa kohdistuu vuodelle 2010 ja 12 milj. euroa vuodelle 2011. Rahoitus investointia varten tulisi osoittaa rakennusviraston kadunrakentamismäärärahoihin.

Joukkoliikennetunnelin pelastusyhteyksiä varten tarvitaan erillinen ns. pelastustunneli, johon joukkoliikennetunnelista voidaan onnettomuustilanteissa, esim. tulipalon sattuessa, siirtyä. Pelkästään pelastustarkoitusta varten laaditun tunnelin osuus joukkoliikennetunnelin kokonaiskustannusarviosta on 1,7 milj. euroa. Pelastustunnelia olisi kuitenkin mahdollista laajennettuna hyödyntää muihin Helsinkiä ja kaupunkilaisia palveleviin tarkoituksiin. Tällöin on mahdollista saavuttaa maksimissaan 1,7 milj. euron synergiahyöty.

Suunnittelun yhteydessä esitetty ratkaisu pelastustunnelin aktiiviseksi hyödyntämiseksi ja käytön tehostamiseksi on hiihto. Hiihtotunnelin toteuttaminen ei ole ehdoton edellytys joukkoliikennetunnelin rakentamiselle. 1,7 milj. euron potentiaalinen synergiahyöty rakentamishankkeessa on kuitenkin arvo, jota kaupungin tulee vakavasti harkita. Kaupunginvaltuuston tulisikin tehdä päätös hiihtotunnelin toteuttamisesta samassa yhteydessä, kun vuosien 2011 – 2013 investointiohjelmasta päätetään. Tällöin hiihtotunnelin päätösaikataulu ei viivästyä joukkoliikennetunnelin toteuttamista. Joukkoliikenteen kannalta hiihtotunneli toisi bussilinjojen varrelle niiden käyttöä lisääviä aktiviteetteja. Vastavasti hiihtotunnelin kannalta olennainen lisäarvo on käytössä olevat hyvät julkiset liikenneyhteydet.

Ehdotus

Lautakunta päättäne:

- hyväksyä osaltaan liitteenä olevan hankesuunnitelman jatkosuunnittelun lähtökohdaksi,
- kehottaa liikennelaitosta jatkamaan Jokeri 2 –hankkeen valmistelua siten, että bussilinjan liikennöinti voitaisiin käynnistää mahdollisimman pian, mahdollisuuksien mukaan jo vuoden 2012 alkupuolella

Suunnittelujohtaja

17.4.2008

- esittää kaupunginhallitukselle, että se tekisi kaupunginvaltuustolle esityksen Jokeri 2 –tunnelin toteuttamisesta oheisen hankesuunnitelman mukaisesti Keskuspuiston ali siten, että hankkeelle osoitetaan rakennusviraston kadunrakentamismäärärahoihin 28 milj. euron rahoitus, josta 16 milj. euroa kohdistuu vuodelle 2010 ja 12 milj. euroa vuodelle 2011
- kehottaa liikennelaitosta yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston ja rakennusviraston kanssa neuvottelemaan liikenne- ja viestintäministeriön kanssa valtion osallistumisesta PLJ 2007:n ensimmäiseen koriin kuuluvan Jokeri 2 –hankkeen kustannuksiin.

Lisätiedot:

Lehmuskoski Ville, suunnittelujohtaja, puhelin 310 35097

LIITTEET

- Liite 1 [HKL C:1/2008: Jokeri 2, Keskuspuiston tunneli, hanke-](#)
[suunnitelma](#)
- Liite 2 [HKL C:2/2008: Jokeri 2, Keskuspuiston tunneli, hanke-](#)
[suunnitelman liitteet](#)